


МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Затверджено

Вченою радою факультету

протокол від «12» 10 2022 № 3

Голова Вченої ради факультету


В.М. Краєвський

Методичні рекомендації

до проведення семінарських занять
з навчальної дисципліни «Антикорупційний аудит»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма
«Державний аудит; судово-економічна експертиза
у фінансових розслідуваннях»
Статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь 2022

Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Антикорупційний аудит», затвердженої Науково-методичною радою ДПУ 18.08 2022 р., протокол № 7.

Укладачі:




К.П. Проскура, д.е.н, професор



А.В. Лісовий, д.е.н, професор

Рецензенти:



О.Г. Рябчук, к.е.н., доцент
кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу



О.П. Колісник, к.е.н., доцент,
в. о. завідувача кафедри обліку та
консалтингу

Розглянуто і схвалено кафедрою аудиту, державного фінансового контролю та аналізу, протокол від «30» 09 2022 р. № 3/1

Завідувач кафедри



А.В. Лісовий, д.е.н., професор

ЗМІСТ

	Стор.
1. Передмова	4
2. Пояснення до проведення семінарських занять	5
3. Оцінювання семінарських занять	6
4. Структура семінарських занять	8
5. Рекомендована література	26

1. Передмова

Метою вивчення навчальної дисципліни «Антикорупційний аудит» є: формування у майбутніх фахівців ґрунтовних теоретичних знань про сутність, мету, зміст, принципи і функції, методик формування, впровадження та підтримання функціонування системи антикорупційного аудиту в підприємствах (установах, організаціях) та опанування практичними навиками щодо проведення антикорупційного аудиту, застосування інструментарію та процедур для проведення антикорупційного аудиту, узагальнення результатів проведеного антикорупційного аудиту, складання висновків за результатами проведення антикорупційного аудиту, усунення порушень та виявлених фактів корупційних дій за результатами антикорупційного аудиту.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Антикорупційний аудит» є:

- вивчення сутності, завдань, призначення антикорупційного аудиту;
- дослідження інформаційного забезпечення антикорупційного аудиту;
- дослідження особливостей планування антикорупційного аудиту;
- набуття навичок з організації антикорупційного аудиту;
- визначення методологічних засад антикорупційного аудиту;
- набуття навичок з оцінки системи внутрішнього контролю в процесі здійснення антикорупційного аудиту;
- опанування методики складання звітів за результатами проведення антикорупційного аудиту.

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти **повинні**:

- **знати**: сутність антикорупційного аудиту, його цілі та завдання; місце та призначення антикорупційного аудиту у системі управління антикорупційною діяльністю підприємства; особливості функціонування служб антикорупційного аудиту різних організаційних типів; чинну нормативно-правову базу, якою слід користуватися практичній діяльності з проведення антикорупційного аудиту; обов'язки та вимоги до кваліфікації осіб, які відповідають за реалізацію антикорупційної програми на підприємстві; методичні прийоми антикорупційного аудиту, його спільні риси та відмінності від інших методичних прийомів контролю; структуру робочих документів антикорупційного аудиту; зміст процесу реалізації результатів антикорупційного аудиту;

- **вміти**: використовувати знання з антикорупційного аудиту при здійсненні аудиторської діяльності; самостійно набувати і використовувати у практичній діяльності з антикорупційного аудиту нових знань і вмінь, в тому числі, у нових галузях знань, суміжних зі сферою діяльності, розширяти і поглиблювати свій науковий світогляд; набувати здатності до міждисциплінарної взаємодії та вміти співпрацювати з фахівцями інших галузей знань у межах вирішення науково-практичних і прикладних завдань антикорупційного аудиту; формувати навички аналізувати і узагальнювати результати антикорупційного аудиту; на основі типових методик і чинної нормативно-правової бази оцінювати корупційні ризики на підприємстві; обирати методичні прийоми для оброблення економічних даних відповідно до поставлених завдань антикорупційного аудиту, аналізувати результати розрахунків і обґрунтовувати висновки; на основі опису економічних процесів і явищ будувати версії порушень, інтерпретувати отримані результати антикорупційного аудиту; досліджувати та аналізувати інформацію різних джерел походження, використовувати отримані дані для оцінки стану об'єкта антикорупційного аудиту; використовувати для вирішення завдань антикорупційного аудиту сучасні інформаційні технології; критично оцінювати результати антикорупційного аудиту, узагальнювати його результати, формулювати висновки.

Серед різноманітних форм організації навчальної діяльності студентів при вивченні навчальної дисципліни «Антикорупційний аудит» практичним заняттям відводиться важливе місце.

Якщо лекція закладає основи наукових знань в узагальненій формі, то семінарські заняття покликані поглибити, розширити й деталізувати ці знання, виробити у здобувачів

вищої освіти навички щодо їх використання на практиці, розвинути ініціативу студентів до індивідуального опрацювання матеріалу.

Семінарські заняття є однією з найефективніших форм проведення занять, оскільки вони, крім основного призначення, допомагають викладачу краще пізнати інтелектуальний рівень кожного зі студентів, донести до них потрібні знання, та перевірити, як ці знання засвоєні.

Кожне заняття тісно пов'язане з лекціями навчальної дисципліни «Антикорупційний аудит» і сприяє виробленню навиків самостійно і систематично здобувати знання, що активізує педагогічний процес, робить його більш ефективним.

2. Пояснення до проведення семінарських занять

Головною метою семінарських занять є забезпечення розвитку творчого професійного мислення, пізнавальної мотивації та професійного використання знань в навчальних умовах;

Підготовка до семінарських занять з навчальної дисципліни «Антикорупційний аудит» включає такі форми:

- опрацювання лекційного матеріалу навчальної дисципліни;
- опрацювання тем і питань, які винесені для самостійного вивчення;
- перевірка отриманих знань шляхом виконання завдань для самоконтролю;
- підготовка до семінарського заняття шляхом більш детального опрацювання рекомендованої основної і додаткової літератури.

Такий хід виконання практичних робіт дасть змогу кожному студенту вдосконалити практичні навички, збільшити досвід пошуку і прийняття оптимальних рішень, досягти більш високого рівня засвоєння лекційного матеріалу.

Проведення семінарських занять здійснюється за участю всіх присутніх студентів під керівництвом викладача під час проведення аудиторних занять.

Семінарські заняття є ефективною формою організації навчальних занять, з якими органічно поєднуються лекції.

Основними дидактичними цілями їх проведення є:

- забезпечити педагогічні умови для поглиблення і закріплення знань здобувачів вищої освіти з основ даної навчальної дисципліни, набутих під час лекцій та у процесі вивчення навчальної інформації, що виноситься на самостійного опрацювання;
- спонукати здобувачів вищої освіти до колективного творчого обговорення найбільш складних питань навчальної дисципліни, активізація їх до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування у них навичок самоосвіти;
- оволодіння методами аналізу фактів, явищ і проблем, що розглядаються та формування умінь і навичок до здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності.

Семінарські заняття виконують такі основні функції (відповідно формулюють дидактичні цілі заняття: навчальну, виховну і розвивальну):

- навчальну (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань, засвоєних під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до семінару);
- розвивальну (розвиток логічного мислення здобувачів вищої освіти, набуття ними умінь працювати з різними літературними джерелами, формування умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо);
- виховну (патріотичне виховання, виховання економічної, екологічної культури і мислення, прищеплення інтересу до вивчення конкретної дисципліни та до фаху, формування потреби здорового способу життя тощо);
- діагностично-корекційну (контроль за якістю засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу, виявлення прогалин його засвоєнні та їх подолання) та ін.

Структура семінарського заняття

Етапи проведення	Характеристика
<i>Організаційна частина</i>	Мета – мобілізувати здобувачів вищої освіти до навчання; активізувати їхню увагу; створити робочу атмосферу для проведення заняття; містить привітання викладача зі здобувачами вищої освіти, виявлення відсутніх, перевірку підготовленості до заняття
<i>Мотивація та стимулювання навчальної діяльності</i>	Передбачає формування потреби вивчення конкретного навчального матеріалу, повідомлення теми, мети та завдань. Мотивації сприяє чітке усвідомлення його мети, що полягає у досягненні кінцевого, запланованого результату спільної діяльності викладача й здобувачів вищої освіти
<i>Обговорення навчальних питань семінару</i>	Полягає в обговоренні й керуванні процесом розгляду основних питань семінару відповідно до обраного виду і методики його проведення. Викладач має подбати про поетапне обговорення, сприймання, розуміння, закріплення і застосування здобувачами вищої освіти вивченої навчальної інформації.
<i>Діагностика правильності засвоєння здобувачами вищої освіти знань</i>	Допомагає викладачеві та здобувачам вищої освіти з'ясувати причину нерозуміння певного елемента змісту навчальної інформації, невміння чи помилковості виконання інтелектуальної або практичної дії. Здійснюється за допомогою серії оперативних короткочасних контрольних робіт (письмових, графічних, практичних), усних фронтальних опитувань, тренінгу тощо), з використанням спеціалізованих комп'ютерних програм та програмного забезпечення.
<i>Підбиття підсумків заняття</i>	Передбачає коротке повідомлення про виконання запланованої мети, завдань заняття (аналіз того, що було розглянуто, мотивацію діяльності групи і окремих здобувачів вищої освіти, оцінювання їхньої роботи)
<i>Повідомлення домашнього завдання</i>	Містить пояснення щодо змісту завдання та методики його виконання

3. Оцінювання семінарських занять

З метою діагностики поточної успішності студентів використовуються такі **засоби**, як:

- письмові опитування за кожною темою;
- усні опитування за кожною темою;
- розв'язування тестів: письмове або у системі дистанційного навчання Moodle.

Організація поточного контролю знань :

- проведення попереднього контролю;
- проведення усного та письмового опитування студентів за основними питаннями;
- проведення бліц-опитування, що являє собою або суцільне опитування всіх присутніх, або вибіркоче опитування частини присутніх здобувачів вищої освіти;
- самоконтроль;
- інше.

Кожне семінарське заняття оцінюється в 5 балів.

Розподіл балів за різні види завдань в межах семінарського заняття

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Усне або письмове опитування	2
Тестовий блок	3
Всього	4

Рівень оцінювання на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЕКТС здійснюється в такому порядку:

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Значення оцінки ЕКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою Екзамен
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
0-34	F	незадовільно з обо-	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів,		

		в'язковим повторним вивченням залікового кредиту	елементів, об'єктів		
--	--	--	---------------------	--	--

4. Структура семінарських занять

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи та нормативна база організації та проведення антикорупційного аудиту

1. Тема семінарського заняття „Теоретичні та методичні засади проведення антикорупційного аудиту”

Перелік питань до семінарського заняття

1. Зміст поняття «корупція», «корупційні дії», «корупційне правопорушення». Тлумачення терміну «хабарництво» як різновиду корупційних дій.
2. Мета, завдання, функції, принципи, об'єкти, суб'єкти та предмет антикорупційного аудиту.
3. Сутність антикорупційного аудиту та його зв'язок із практикою обліку, аудиту, фінансового контролю і права.
4. Завдання антикорупційного аудиту щодо визначення розміру заподіяних збитків від втрат та недоотриманих ресурсів.
5. Корупційні злочини, як суттєва загроза для бізнесу. Заходи, спрямовані на профілактику корупційних дій або швидке реагування на протиправні дії. Види корупційних дій.
6. Роль антикорупційного аудиту в обґрунтуванні юридичної відповідальності окремих фізичних та юридичних осіб.

Тестові завдання

1. ... – це використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб.

- а) корупція;
- б) неправомірна вигода;
- в) корупційне правопорушення;
- г) порушення, пов'язане з корупцією.

2. Корупційне правопорушення – це:

- а) порушення, допущене державним службовцем;
- б) незаконна дія, пов'язана з виконанням посадовцями своїх службових обов'язків;
- в) перевищення посадовою особою підприємства своїх службових повноважень;
- г) діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій ст.3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

3. ... – це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують незаконних на те підстав.

- а) корупція;
- б) неправомірна вигода;
- в) корупційне правопорушення;
- г) порушення, пов'язане з корупцією.

4. Державний службовець – це:

а) особа, яка займає посаду в державному органі та його апараті щодо практичного виконання завдань і функцій держави та одержує заробітну плату за рахунок державних коштів;

б) особа, яка працює в державній установі або в установі публічного права;

в) працівник державного апарату управління;

г) всі попередні відповіді вірні.

5. ... – це діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені законодавством вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

а) корупція;

б) неправомірна вигода;

в) корупційне правопорушення;

г) порушення, пов'язане з корупцією..

6. Корупційні ризики у діяльності юридичної особи поділяються на:

а) внутрішні та зовнішні

б) приватні і державні;

в) прямі і опосередковані;

г) особистісні, суспільні і міжнародні.

7. ... – це діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

а) корупція;

б) неправомірна вигода;

в) корупційне правопорушення;

г) порушення, пов'язане з корупцією.

8. Грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав – це:

а) корупція;

б) неправомірна вигода;

в) корупційне правопорушення;

г) правопорушення, пов'язане з корупцією.

9. Під антикорупційним аудитом розуміється:

а) система процедур та заходів щодо виявлення і оцінки ризиків скоєння корупційних дій посадовими особами підприємства.

б) діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені законодавством вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

в) грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;

г) діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність..

10. Ідентифікувати й оцінити ризики суттєвого викривлення фінансової інформації або втрати активів внаслідок корупційних дій – це:

- а) мета антикорупційного аудиту;
- б) завдання антикорупційного аудиту;
- в) ціль антикорупційного аудиту;
- г) функція антикорупційного аудиту.

Питання для самоперевірки

1. Який зміст поняття «корупція», «корупційні дії», «корупційне правопорушення»?
2. Як ви розумієте поняття «хабарництво»? Які є його види?
3. Сформулюйте, виходячи з власного розуміння, мету, завдання, функції, принципи, об'єкти, суб'єкти та предмет антикорупційного аудиту.
4. Яка сутність антикорупційного аудиту? Які у нього характерні ознаки?
5. Як антикорупційний аудит пов'язаний із практикою обліку, аудиту, фінансового контролю і права?
6. Які завдання антикорупційного аудиту щодо визначення розміру заподіяних збитків від втрат та недоотриманих ресурсів?
7. Що таке корупційні злочини і які бувають їх види?
8. Які ви можете назвати заходи, спрямовані на профілактику корупційних дій або швидке реагування на протиправні дії?
9. Які є види корупційних дій?
10. Який ви знаєте зарубіжний досвід організації та проведення антикорупційного аудиту?
11. Яка роль антикорупційного аудиту в обґрунтуванні юридичної відповідальності окремих фізичних та юридичних осіб.
12. Яка роль висновку, сформованого за результатами проведення антикорупційного аудиту у формуванні системи доказів?
13. Які відмінності антикорупційного аудиту від фінансового аудиту та інспектування фінансово-господарської діяльності?.

Літературні джерела: Нормативно-правовий: 4, 5, 7, 8, 12; Основний: 20-22; Додатковий: 24-32, 43-49; Інтернет-ресурси: 66-75

2. Тема семінарського заняття „Інформаційне забезпечення антикорупційного аудиту”

Перелік питань до семінарського заняття

1. Система економічної інформації як база даних антикорупційного аудиту.
2. Інформаційне забезпечення антикорупційного аудиту.
3. Нормативно-правове регулювання антикорупційного аудиту в Україні.
4. Основні положення і зміст закону України «Про запобігання корупції».
5. Дані фінансової, статистичної та управлінської звітності, інформація, надана антимонопольною службою, податковим органом, як інформаційне забезпечення антикорупційного аудиту.
6. Науково-методичне забезпечення антикорупційного аудиту.
7. Загальнонаукові та спеціальні методичні прийоми дослідження. Власні науково-методичні прийоми антикорупційного аудиту: документальні прийоми, органолептичні прийоми, прийоми узагальнення та реалізації результатів.
8. Використання аналітичних процедур в антикорупційному аудиті.

Тестові завдання

1. Нормативна база, яка визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних

антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень?

- а) Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- б) Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»;
- в) Закон України «Про запобігання корупції»;
- г) Закон України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки».

2. З якого інформаційного забезпечення можна дізнатись про розмір активів, зобов'язань, власного капіталу, доходи, витрати, фінансові результати?

- а) управлінська звітність;
- б) інформація, надана податковими органами;
- в) внутрішня інформація об'єктів контролю;
- г) фінансова звітність.

3. До якого інформаційного забезпечення відноситься ця характеристика «Використання роботи внутрішніх аудиторів суттєво збільшує ефективність перевірки, оскільки надає вже опрацьовані інформацію про наявні на підприємстві ризики, помилки, попередні порушення, заходи, що застосовуються всередині підприємства для їх усунення та запобігання»?

- а) управлінська звітність;
- б) інформація, надана податковими органами;
- в) внутрішня інформація об'єктів контролю;
- г) фінансова звітність.

4. Що з перерахованого є логічним поясненням?

- а) бажання отримати кошти;
- б) неналежний внутрішній контроль;
- в) самовиправдовування власної поведінки різними чинниками;
- г) особливості ділового процесу, що дозволяють скоїти шахрайство та приховати його.

5. Можливості скоїти шахрайство – це:

- а) бажання отримати кошти;
- б) несправедливістю керівництва в питаннях оплати праці
- в) самовиправдовування власної поведінки різними чинниками;
- г) особливості ділового процесу, що дозволяють скоїти шахрайство та приховати його.

6. З якого інформаційного забезпечення можна дізнатись про дані про рахунки, які відкриті платником податку в банках?

- а) управлінська звітність;
- б) інформація, надана податковими органами;
- в) внутрішня інформація об'єктів контролю;
- г) фінансова звітність.

7. З якого інформаційного забезпечення можна дізнатись про дані інвентаризації; матеріали службових розслідувань?

- а) управлінська звітність;
- б) інформація, надана податковими органами;
- в) внутрішня інформація об'єктів контролю;
- г) фінансова звітність.

8. Шахрайство – це:

- а) заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою;
- б) грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;
- в) одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції»;
- г) особливості ділового процесу, що дозволяють скоїти шахрайство та приховати його.

9. Надання завідомо неправдивої інформації органам державної влади, органам місцевого самоврядування, банкам або іншим кредиторам з метою одержання субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів чи пільг щодо податків – це:

- а) шахрайство з фінансовими ресурсами;
- б) корупційне правопорушення;
- в) правопорушення, пов'язане з корупцією;
- г) корупція.

10. До осіб, які для цілей Закону про запобігання корупції прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відносяться:

- а) особи, які не є державними службовцями;
- б) державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;
- в) особи, які постійно або тимчасово обіймають посади;
- г) кандидати у народні депутати України.

Питання для самоперевірки

1. Що являє собою система економічної інформації як база даних антикорупційного аудиту?
2. Яке інформаційне забезпечення антикорупційного аудиту?
3. Які інформаційні потреби основних користувачів результатів антикорупційного аудиту?
4. Які принципи організації інформаційного забезпечення антикорупційного аудиту?
5. Якими законодавчими та нормативними актами регулюється проведення антикорупційного аудиту в Україні?
6. Прокоментуйте основні положення і зміст закону України «Про запобігання корупції»
7. Прокоментуйте основні положення і структура Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»?
8. Який перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми) згідно з законодавством України?
9. Які дані фінансової, статистичної та управлінської звітності, інформації, наданої антимонопольною службою, податковим органом можна використовувати як інформаційне забезпечення антикорупційного аудиту?
10. Опишіть загальну структуру науково-методичного забезпечення антикорупційного аудиту.
11. Назвіть загальнонаукові та спеціальні методичні прийоми дослідження.
12. Які ви знаєте власні науково-методичні прийоми антикорупційного аудиту: документальні прийоми, органолептичні прийоми, прийоми узагальнення та реалізації результатів.
13. Назвіть приклади використання аналітичних процедур в антикорупційному аудиті

Літературні джерела: Нормативно-правовий: 4, 5, 7, 8, 12; Основний: 20-22; Додатковий: 24-32, 43-49; Інтернет-ресурси: 66-75

3. Тема семінарського заняття „Організація та планування антикорупційного аудиту”

Перелік питань до семінарського заняття

1. Формалізація процесу антикорупційного аудиту.
2. Характеристика стадій антикорупційного аудиту: організаційна, методична, стадія узагальнення та реалізації результатів.
3. Документування результатів в процесі антикорупційного аудиту.
4. Договір (угода) на проведення антикорупційного аудиту.
5. Загальна стратегія, цілі та завдання антикорупційного аудиту. Планування антикорупційного аудиту. Складання плану та програми
6. Перелік питань, які можуть бути дослідженими у межах проведення антикорупційного аудиту.
7. Ідентифікація та оцінка ризиків при проведенні антикорупційного аудиту..

Тестові завдання

1. До внутрішніх нормативних документів підприємства (організації) відносяться:
 - а) посадові інструкції;
 - б) сайт об'єкта контроль;
 - в) бюджетна звітність;
 - г) фінансова звітність..

2. Що таке антикорупційна експертиза?
 - а) діяльність із виявлення в нормативно-правових актах, проектах нормативно-правових актів положень, які самостійно чи у поєднанні з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією;
 - б) перевірка наявності на підприємстві / установі корупційних злочинів;
 - в) це система контролю підприємства за відповідністю його діяльності, а також діяльності його працівників, керівників та сторонніх представників вимогам регуляторних актів;
 - г) всі відповіді правильні..

3. Матеріали службових розслідувань – це:
 - а) зовнішня інформація об'єктів контролю;
 - б) внутрішня інформація об'єктів контролю;
 - в) Інформація, зібрана із зовнішніх джерел;
 - г) документи, що формуються системою внутрішнього контролю.

4. Ю-контрол, клеріті-проджект – це
 - а) соціальні мережі;
 - б) спеціальні пошукові системи;
 - в) матеріали сформовані системою внутрішнього контролю підприємства;
 - г) внутрішні джерела інформації..

5. Військові посадові особи Збройних Сил України відносяться до:
 - а) осіб уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

- б) осіб, які прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
- в) осіб, які постійно або тимчасово обіймають посади;
- г) осіб, що пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків.

6. Що таке економічна вигода?

- а) потенційна можливість отримання грошових коштів від використання активів;
- б) результат використання економічних ресурсів;
- в) прибуток, отриманий від господарської діяльності;
- г) дохід, отриманий від господарської діяльності.

7. Що таке облікова політика?

- а) це вкладова антикорупційної політики підприємства / установи;
- б) це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності;
- в) це рекомендації Міністерства фінансів України щодо складання фінансової звітності;
- г) це політика держави у сфері бухгалтерського обліку.

8. Антикорупційний аудит включає:

- а) перевірки дотримання різних вимог антикорупційної комплаєнс-програми;
- б) тестування операційної ефективності контрольних процедур, спрямованих на запобігання корупції;
- в) оцінку ефективності роботи уповноваженої особи з реалізацію антикорупційної програми на підприємстві / установі
- г) всі відповіді вірні.

9. Неправомірна вигода – це ...

- а) грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав;
- б) грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової;
- в) наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень;
- г) будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

10. За вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень особи притягаються до...

- а) кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності;
- б) кримінальної та адміністративної відповідальності;
- в) лише до матеріальної відповідальності;
- г) кримінальної, фінансової та трудової відповідальності.

Питання для самоперевірки

Як може бути здійснена формалізація процесу антикорупційного аудиту?

Охарактеризуйте стадії антикорупційного аудиту за змістом виконуваних операцій: організаційна, методична, стадія узагальнення та реалізації результатів.

Які основні компоненти антикорупційного аудиту та їх призначення.

Яким чином здійснюється документування результатів в процесі антикорупційного аудиту.

Назвіть перелік та форми робочих документів, що складаються за результатами антикорупційного аудиту.

Які фактори, що впливають на форму та зміст документів. Способи їх оформлення та стандартизація.

Які основні умови договору на проведення антикорупційного аудиту.

Яка загальна стратегія, цілі та завдання антикорупційного аудиту.

Як виконується планування антикорупційного аудиту?

Як здійснюється складання плану та програми проведення антикорупційного аудиту.

Назвіть перелік питань, які можуть бути дослідженими у межах проведення антикорупційного аудиту?

Як відбувається формування робочої аудиторської групи для здійснення антикорупційного аудиту?

Як виконується ідентифікація та оцінка ризиків при проведенні антикорупційного аудиту?

Як відбувається дослідження діяльності суб'єкта господарювання та його середовища в процесі антикорупційного аудиту?

Як виконується оцінка внутрішнього контролю суб'єкта господарювання?

Які можуть бути застосовані керівництвом об'єкту перевірки за результатами антикорупційного аудиту?

Літературні джерела: Нормативно-правовий: 4, 5, 7, 8, 12; Основний: 20-22; Додатковий: 24-32, 43-49; Інтернет-ресурси: 66-75

4. Тема семінарського заняття

„ Організаційний статус та вимоги до служби антикорупційного аудиту ”

Питання до семінарського заняття

1. Організаційний статус та підпорядкування служби антикорупційного аудиту в структурі підприємства. Правовий статус та функції служби антикорупційного аудиту.

2. Організаційні засади створення служби антикорупційного аудиту.

3. Наказ про створення служби антикорупційного аудиту.

4. Положення про службу антикорупційного аудиту.

5. Централізована, децентралізована та комбінована форми організації служби антикорупційного аудиту.

6. Вплив організаційної структури суб'єкта господарювання на організацію антикорупційного аудиту.

7. Значення служби в діяльності підприємства; задачі служби; ступінь підпадання підприємства під різноманітні ризики.

8. Основні завдання, функції, професійний склад та структура служби антикорупційного аудиту.

Тестові завдання

1. Що з нижченаведеного може відноситись до повноважень особа, уповноваженої на здійснення антикорупційної політики на підприємстві:

а) повноваження контролю за усіма потенційно ризиковими бізнеспроцесами: право попереднього погодження прийняття рішень, контроль за ходом їх реалізації та вимогу про подання відповідної регулярної звітності;

б) щодо результатів реалізації рішень володільцями таких процесів;

в) право здійснення контролю за дотриманням працівниками підприємства антикорупційних процедур та законодавства;

г) всі відповіді правильні.

2. До загальнонаукових методів відносяться:

а) ті методи, які використовуються багатьма науками;

б) аналіз і синтез, індукція і дедукція;

в) аналогія і моделювання, абстрагування і конкретизацію, системний г) всі відповіді правильні.

г) всі відповіді правильні.

3. Інвентаризація – це:

а) спосіб фактичної перевірки наявності товарно-матеріальних цінностей і грошових коштів;

б) перевірка стану та правильності використання і експлуатації господарських об'єктів;

в) зіставлення фактичного обсягу робіт з тим, що відображений у документах;

г) всі відповіді правильні.

4. Основними прийомами документального контролю є:

а) економічний аналіз; математична перевірка; перевірка бухгалтерського обліку; зіставлення документів; письмові пояснення; письмові запити; камеральні перевірки;

б) синтез та аналіз; математична перевірка; перевірка бухгалтерського обліку; зіставлення документів; письмові пояснення; письмові запити; камеральні перевірки;

в) економічний аналіз; математична перевірка; перевірка бухгалтерського обліку; зіставлення документів; письмові пояснення; письмові запити; натуральні перевірки;

г) економічний аналіз; математична перевірка; перевірка бухгалтерського обліку; зіставлення документів; письмові пояснення; тестування; камеральні перевірки.

5. Що означає поняття «комплаєнс»?

а) це система контролю підприємства за відповідністю його діяльності, а також діяльності його працівників, керівників та сторонніх представників вимогам регуляторних актів;

б) це антикорупційний аудит;

в) такого поняття не існує;

г) це складова системи внутрішньої економічної безпеки державного підприємства.

6. Що таке реальний конфлікт інтересів?

а) це суперечка між посадовими особами одного підприємства / установи в межах виконання своїх посадових обов'язків;

б) суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання таких повноважень.

в) це форма взаємовідносин між працівниками підприємства / установи.

г) все вищенаведене вірно.

7. Система комплаєнсу включає наступні обов'язкові елементи:

а) антикорупційна програма компанії, особа, відповідальна за її реалізацію та комплаєнс-спеціаліст;

б) система внутрішнього аудиту;

в) оцінка корупційних ризиків;:

г) всі вищенаведені елементи.

8. Корупційні ризики у діяльності юридичної особи поділяються на:

а) внутрішні та зовнішні

б) приватні і державні;

в) прямі і опосередковані;

г) особистісні, суспільні і міжнародні.

9. Антикорупційна програма – це:

а) комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності підприємства (установи, організації, державного або місцевого органу влади)

а) законодавчо-нормативний акт;

б) програма запобігання корупції, затверджена урядом;

в) галузевий стандарт;

г) елемент передвиборчої програми.

10. Що з наведеного є складовими антикорупційної політики:

а) незалежний нагляд за ефективністю реалізації антикорупційної комплаєнс-програми;

б) проведення оцінки корупційних ризиків.

в) Навчання працівників і надання їм консультаційної підтримки.

г) всі вищенаведені відповіді вірні.

Питання для самоперевірки

Який організаційний статус та підпорядкування служби антикорупційного аудиту в структурі підприємства?

Який правовий статус та функції служби антикорупційного аудиту.

Опишіть взаємодію служби антикорупційного аудиту з іншими структурними підрозділами суб'єкта господарювання.

Які організаційні засади створення служби антикорупційного аудиту?

Яку інформацію має включати Наказ про створення служби антикорупційного аудиту?

Яку інформацію має містити Положення про службу антикорупційного аудиту?

Які особливості централізованої, децентралізованої та комбінованої форми організації служби антикорупційного аудиту?

Опишіть вплив організаційної структури суб'єкта господарювання на організацію антикорупційного аудиту.

Які фактори, що впливають на чисельність служби антикорупційного аудиту.

У чому полягає значення служби антикорупційного аудиту в діяльності підприємства?

Які задачі служби антикорупційного аудиту?

Від чого залежить ступінь підпадання підприємства під різноманітні корупційні ризики?

В чому порягає зрілість контрольного середовища на підприємстві?

Як впливає на структуру та задачі служби антикорупційного аудиту кількість структурних підрозділів і географічна розгалуженість підприємства.

Що таке адміністративна політика служби антикорупційного аудиту?

Які основні завдання, функції, професійний склад та структура служби антикорупційного аудиту.

Які існують форми нагляду, моніторингу та контролю виконання антикорупційної програми на підприємстві.?

Літературні джерела: Нормативно-правовий: 4, 5, 7, 8, 12; Основний: 20-22; Додатковий: 24-32, 43-49; Інтернет-ресурси: 66-75.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №2 (ЗМ 2)

«Організація та методика проведення антикорупційного аудиту»

5. Тема семінарського заняття

«Основні елементи системи антикорупційного аудиту суб'єкта господарювання»

Питання до семінарського заняття

1. Елементи корпоративної політики та процедур, що спрямовані на попередження корупції у діяльності суб'єкта господарювання.
2. Оцінка корупційних ризиків в діяльності підприємства.
3. Внутрішній аудит та нагляд за дотриманням працівниками вимог антикорупційного законодавства.
4. Механізми реагування з боку керівництва на факти повідомлення про корупційні та пов'язані з ними порушення.
5. Запобігання та протидія корупції у роботі з державними та місцевими органами влади, підприємствами, установами, організаціями.
6. Засади взаємодії підприємства з правоохоронними органами у сфері запобігання та протидії корупції. Виявлення та врегулювання конфлікту інтересів.

Тестові завдання

1. Перелік антикорупційних заходів та відповідні повноваження й обов'язки відповідальних осіб повинні бути викладені:
 - а) в антикорупційній програмі підприємства та інших нормативних документах, які визначають антикорупційні процедури;
 - б) у трудових договорах з працівниками;
 - в) у посадових інструкціях працівників;
 - г) всі відповіді вірні.

2. В рамках антикорупційної перевірки зазвичай проводяться бесіди з наступними фахівцями:
 - а) керівники окремих напрямків діяльності;
 - б) співробітники підрозділів розвитку бізнесу, продажів і державних замовлень;
 - в) співробітники юридичних і комплаєнс-підрозділів;
 - г) всі відповіді вірні.

3. Законодавством встановлений обов'язковий аудит для:
 - а) акціонерних товариств, банків, інвестиційних компаній, бірж, страхових компаній, кредитних спілок;
 - б) акціонерних товариств, банків, малих підприємств, бірж, кредитних спілок, недержавних пенсійних фондів;
 - в) акціонерних товариств, бірж, страхових компаній, кредитних спілок, товариств з обмеженою відповідальністю;
 - г) акціонерних товариств, банків, страхових компаній, кредитних спілок, Державного пенсійного фонду.

4. В рамках аудиту антикорупційної комплаєнс-програми для аналізу зазвичай відбираються такі види платіжних операцій:

а) платежі торговим представникам / консультантам / посередникам, постачальникам та іншим контрагентам, що характеризується підвищеним рівнем ризику (в першу чергу це стосується державних замовлень);

б) Платежі за отримання ліцензій та дозволів, інші платежі, вироблені в рамках взаємодії з державними органами влади;

в) витрачання коштів на подарунки, організацію поїздок і розважальних заходів (особливо для посадових осіб);

г) підрозділів розвитку бізнесу, продажів і державних замовлень;

в) співробітники юридичних і комплаєнс-підрозділів;

г) всі відповіді вірні.

5. Яких з нижченаведених пропозицій рекомендовано утримуватись працівникам підприємства, прийняття яких може поставити державного службовця в ситуацію конфлікту інтересів?

а) пропозицій про прийом на роботу на підприємство (а також в афілійовані організації) державного службовця, який здійснює контрольно-наглядові заходи, або його близьких осіб, включаючи пропозиції про прийом на роботу після звільнення з державної служби;

б) пропозицій про придбання державним службовцем, що здійснює контрольно-наглядові заходи, або членами його сім'ї акцій або інших цінних паперів підприємства (або афілійованих організацій);

в) пропозицій про передачу у користування державному службовцю, який здійснює контрольно-наглядові заходи, або членам його сім'ї будь-якої власності, що належить підприємству (або афілійованій організації);

г) всі відповіді вірні.

6. За даними бухгалтерського обліку, балансу і фінансової звітності суб'єкта підприємницької діяльності у висновку аудитора повинні знайти відображення такі показники:

а) загальний розмір прибутку та джерела його формування;

б) сума сплачених податків;

в) прибуток, який підлягає розподілу між акціонерами;

г) всі відповіді правильні.

7. Державний аудит проводять:

а) Державна аудиторська служба;

б) Рахункова палата;

в) Державна фіскальна служба;

г) всі відповіді правильні.

8. При розробці положення про конфлікт інтересів які розділи рекомендовано до нього включити?

а) цілі і завдання положення про конфлікт інтересів;

б) коло осіб, на яких поширюється дія положення;

в) основні принципи управління конфліктом інтересів на підприємстві;

г) всі відповіді вірні.

9. При розробці положення про конфлікт інтересів які розділи рекомендовано до нього включити?

- а) порядок розкриття конфлікту інтересів працівником підприємства та порядок врегулювання конфлікту інтересів, в тому числі можливі способи вирішення потенційного чи реального конфлікту інтересів;
- б) обов'язки працівників у зв'язку з розкриттям наявності і врегулюванням у них реального чи потенційного конфлікту інтересів;
- в) визначення осіб, відповідальних за прийом і розгляд відомостей про реальний чи потенційний конфлікт інтересів (наприклад, комплаєнс-спеціаліст та керівництво кадрової служби);
- г) всі відповіді вірні.

10. В основу роботи з управління конфліктом інтересів на підприємстві слід покласти наступні принципи:

- а) обов'язок працівників розкрити відомості про реальний або потенційний конфлікт інтересів;
- б) індивідуальний розгляд і оцінка матеріальних та репутаційних ризиків для підприємства при виявленні кожного конфлікту інтересів та його врегулюванні;
- в) конфіденційність процесів розкриття відомостей про конфлікт інтересів та його врегулювання;
- г) всі відповіді вірні.

Питання для самоперевірки

1. Які ви знаєте елементи корпоративної політики підприємства?
2. Які існують процедури, спрямовані на попередження корупції у діяльності суб'єкта господарювання.
3. Як здійснюється оцінка корупційних ризиків в діяльності підприємства?
4. Як здійснюється внутрішній аудит та нагляд за дотриманням працівниками вимог антикорупційного законодавства?
5. Які ви знаєте засоби інформування про готування чи вчинення корупційних та пов'язаних з ними порушень?
6. Які механізми реагування з боку керівництва на факти повідомлення про корупційні та пов'язані з ними порушення.
7. Як здійснюється захист осіб, що здійснюють повідомлення про вчинення корупційних та пов'язаних з ними порушень?
8. Які дії з запобігання та протидія корупції у роботі з державними та місцевими органами влади, підприємствами, установами, організаціями?
9. Які ви можете назвати способи взаємодії підприємства з правоохоронними органами у сфері запобігання та протидії корупції?
10. Як відбувається виявлення та врегулювання конфлікту інтересів в ході антикорупційного аудиту

Літературні джерела: Нормативно-правовий: 4, 5, 7, 8, 12; Основний: 20-22; Додатковий: 24-32, 43-49; Інтернет-ресурси: 66-75.

6. Тема семінарського заняття

«Антикорупційна програма як ключовий елемент антикорупційного аудиту»

Питання до семінарського заняття

1. Зміст та призначення антикорупційної програми суб'єкта господарювання. Фактори, які впливають на зміст антикорупційної програми. Підприємства, для яких наявність антикорупційної програми є обов'язковою.
2. Принципи процесу побудови антикорупційної програми. Зміст та структура антикорупційної програми.

3. Вимоги до функціонального та професійного складу робочої групи осіб, відповідальних за впровадження антикорупційної програми. Їх обов'язки, повноваження та порядок призначення.
4. Опис корупційних дій, їх характерні риси та ознаки, способи розпізнання морально-етичних норм, цінностей та принципів, яких дотримується компанія у протидії корупційним проявам.
5. Політика в сфері ділових подарунків та представницьких витрат.
6. Впровадження документообігу (регламентів, запитів, дозволів і звітів, декларацій) про надання/прийняття подарунків (або компенсації представницьких витрат чи участі у заходах) з вартістю, вищою за встановлену.

Тестові завдання

1. Внутрішньогосподарський контроль є системою постійного спостереження за:
 - а) ефективністю діяльності підприємств;
 - б) збереженням і ефективністю використання цінностей і коштів;
 - в) доцільністю і достовірністю операцій та процесів;
 - г) всі відповіді правильні.

2. Головним завданням підрозділу внутрішнього аудиту є надання керівникові об'єктивних і незалежних висновків та рекомендацій щодо:
 - а) удосконалення системи управління;
 - б) запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів;
 - в) запобігання виникненню помилок чи інших недоліків;
 - г) всі відповіді правильні.

3. Система комплаєнсу включає наступні обов'язкові елементи:
 - а) антикорупційна програма компанії, особа, відповідальна за її реалізацію та комплаєнс-спеціаліст;
 - б) система внутрішнього аудиту;
 - в) оцінка корупційних ризиків;:
 - г) всі вищенаведені елементи.

4. На посаду керівника підрозділу внутрішнього аудиту центрального органу виконавчої влади або його територіального органу призначається особа, яка має:
 - а) економічну або юридичну вищу освіту за ступенем магістра;
 - б) економічну вищу освіту за ступенем магістра;
 - в) юридичну вищу освіту за ступенем магістра;
 - г) бухгалтерську вищу освіту за ступенем магістра;

5. Для яких підприємств та установ обов'язково є наявність антикорупційної програм?
 - а) для державних, комунальних підприємств, господарських товариств (у яких державна або комунальна частка перевищує 50 відсотків), де середньооблікова чисельність працюючих за звітний (фінансовий) рік перевищує п'ятдесят осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період перевищує сімдесят мільйонів гривень;
 - б) юридичних осіб, які є учасниками попередньої кваліфікації, учасниками процедури закупівлі відповідно до Закону України «Про здійснення державних закупівель», якщо вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 1 мільйон гривень, а робіт – 5 мільйонів гривень.;
 - в) правильними є відповіді а) і б);
 - г) виключно для державних підприємств, установ та організацій.

6. Антикорупційна програма – це:
- а) комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності підприємства (установи, організації, державного або місцевого органу влади)
 - б) законодавчо-нормативний акт;
 - в) програма запобігання корупції, затверджена урядом;
 - г) галузевий стандарт;
 - д) елемент передвиборчої програми..
7. Що з наведеного є складовими антикорупційної політики:
- а) незалежний нагляд за ефективністю реалізації антикорупційної комплаєнс-програми;
 - б) проведення оцінки корупційних ризиків.
 - в) Навчання працівників і надання їм консультаційної підтримки.
 - г) всі вищенаведені відповіді вірні.
8. Які з нижченаведених заходів є доречними при розробці антикорупційної політики на підприємстві / установі:
- а) комплексні перевірки третіх осіб та здійснюваних на їх користь платежів;
 - б) запровадження «гарячої лінії» для повідомлень про порушення та наявність процедури внутрішнього розслідування;
 - в) систематичний аналіз ефективності антикорупційної комплаєнс-програми з метою її постійного вдосконалення
 - г) всі вищенаведені відповіді вірні.
9. Які компоненти повинна обов'язково включати антикорупційна програма?
- а) визначення засад загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції у відповідній сфері, заходи з їх реалізації, а також з виконання антикорупційної стратегії та державної антикорупційної програми;
 - б) оцінку корупційних ризиків у діяльності органу, установи, організації, причини, що їх породжують та умови, що їм сприяють;
 - в) заходи щодо усунення виявлених корупційних ризиків, осіб, відповідальних за їх виконання, строки та необхідні ресурси;
 - г) всі вищенаведені відповіді вірні.
10. Що з нижчепереліченого обов'язково повинна включати антикорупційна програма?
- а) навчання та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування;
 - б) процедури щодо моніторингу, оцінки виконання та періодичного перегляду програм;
 - в) інші спрямовані на запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням заходи
 - г) всі вищеперелічені відповіді вірні..

Питання для самоперевірки

1. Який зміст та призначення антикорупційної програми суб'єкта господарювання?
2. Які принципи процесу побудови антикорупційної програми?
3. Розкрийте зміст та структуру антикорупційної програми.
4. Розкрийте порядок узгодження, затвердження антикорупційної програми та доведення до відома працівників:

5. Які вимоги до функціонального та професійного складу робочої групи осіб, відповідальних за впровадження антикорупційної програми?
6. Які обов'язки, повноваження та порядок призначення осіб, відповідальних за впровадження антикорупційної програми?
7. Які фактори впливають на зміст антикорупційної програми?
8. Для яких підприємства наявність антикорупційної програми є обов'язковою?
9. Опишіть корупційні дії, їх характерні риси та ознаки, способи розпізнання морально-етичних норм, цінностей та принципів, яких дотримується компанія у протидії корупційним проявам.
10. Яка має бути політика в сфері ділових подарунків та представницьких витрат?
11. Що міють передбачати інструкції стосовно надання подарунків і розваг від імені компанії та її працівників?
12. Що мають передбачати інструкції стосовно прийняття подарунків та запрошень на розважальні події керівництвом та працівниками компанії?
13. Як має впроваджуватись документообіг (регламент, запити, дозволи і звіти, декларації) про надання/прийняття подарунків (або компенсації представницьких витрат чи участі у заходах) з вартістю, вищою за встановлену.
14. В якому випадку має застосовуватись вимога обов'язкового декларування конфлікту інтересів?
15. В чому полягає зміст конфлікту інтересів?
16. Що таке реальний і потенційний конфлікт інтересів?
17. Які причини появи конфлікту інтересів?
18. Які ризики може спричинити конфлікт інтересів?
19. Як здійснюється моніторинг ризиків конфлікту інтересів.
20. Як складаються декларації працівників щодо наявності конфлікту інтересів.
21. Які ви знаєте процедури, спрямовані на виявлення конфлікту інтересів?

Літературні джерела: Нормативно-правовий: 4, 5, 7, 8, 12; Основний: 20-22; Додатковий: 24-32, 43-49; Інтернет-ресурси: 66-75

7. Тема семінарського заняття «Оцінка корупційних ризиків в діяльності суб'єкта господарювання»

Питання до семінарського заняття

1. Поняття невизначеності та ризику. Ризик-стратегії: відмова, передача, зниження, прийняття.
2. Зміст процесу управління ризиками.
3. Етапи управління ризиками: ідентифікація та формулювання ризиків, оцінювання ризиків, вибір ризик-стратегії, впровадження ризик-стратегії, організація моніторингу та звітності..
4. Ефект заходів контролю. Ідентифікація та регламентація процедур з підвищеними корупційними ризиками. Залишковий та невід'ємний ризик.
5. Умови проведення позапланової оцінки корупційних ризиків: «тригерні події».
6. Документування результатів ідентифікації та оцінювання корупційних ризиків..

Тестові завдання

1. Які форми розкриття конфлікту інтересів рекомендується підприємству застосовувати?
 - а) розкриття відомостей про конфлікт інтересів при прийомі на роботу;
 - б) розкриття відомостей про конфлікт інтересів при призначенні на нову посаду;
 - в) розкриття відомостей по мірі виникнення ситуацій конфлікту інтересів;
 - г) всі попередні відповіді вірні.

2. Що з нижченаведеного може бути принципами, що покладені в основу роботи з управління конфліктом інтересів на підприємстві?

- а) обов'язок працівників розкрити відомості про реальний або потенційний конфлікт інтересів;
- б) індивідуальний розгляд і оцінка матеріальних та репутаційних ризиків для підприємства при виявленні кожного конфлікту інтересів та його врегулюванні;
- в) конфіденційність процесів розкриття відомостей про конфлікт інтересів та його врегулювання;
- г) всі відповіді правильні;

3. В основу роботи з управління конфліктом інтересів на підприємстві слід покласти наступні принципи:

- а) обов'язок працівників розкрити відомості про реальний або потенційний конфлікт інтересів;
- б) індивідуальний розгляд і оцінка матеріальних та репутаційних ризиків для підприємства при виявленні кожного конфлікту інтересів та його врегулюванні;
- в) конфіденційність процесів розкриття відомостей про конфлікт інтересів та його врегулювання;
- г) всі відповіді вірні.

4. При розробці положення про конфлікт інтересів які розділи рекомендовано до нього включити?

- а) цілі і завдання положення про конфлікт інтересів;
- б) коло осіб, на яких поширюється дія положення;
- в) основні принципи управління конфліктом інтересів на підприємстві;
- г) всі відповіді вірні.

5. В рамках антикорупційної перевірки зазвичай проводяться бесіди з наступними фахівцями:

- а) керівники окремих напрямків діяльності;
- б) співробітники підрозділів розвитку бізнесу, продажів і державних замовлень;
- в) співробітники юридичних і комплаєнс-підрозділів;
- г) всі відповіді вірні.

6. Перелік антикорупційних заходів та відповідні повноваження й обов'язки відповідальних осіб повинні бути викладені:

- а) в антикорупційній програмі підприємства та інших нормативних документах, які визначають антикорупційні процедури;
- б) у трудових договорах з працівниками;
- в) у посадових інструкціях працівників;
- г) всі відповіді вірні.

7. Що з нижченаведеного може відноситись до повноважень особа, уповноваженої на здійснення антикорупційної політики на підприємстві:

- а) здійснення контролю за економічною обґрунтованістю витрат у сферах з високим корупційним ризиком та вимогу про отримання згоди комплаєнс-спеціаліста на: обмін діловими подарунками, представницькі витрати, благодійні проекти, виплату винагороди зовнішнім консультантам та підрядникам тощо;
- б) встановлення форми та розгляд письмових форм (декларацій) працівників про конфлікт інтересів;

в) взаємодія з уповноваженими представниками правоохоронних органів при проведенні ними розслідувань корупційних правопорушень, в тому числі слідчих дій та оперативно-розшукових заходів;

г) всі відповіді правильні.

8. Що з нижченаведеного може відноситись до повноважень особа, уповноваженої на здійснення антикорупційної політики на підприємстві:

а) повноваження контролю за усіма потенційно ризиковими бізнеспроцесами: право попереднього погодження прийняття рішень, контроль за ходом їх реалізації та вимогу про подання відповідної регулярної звітності;

б) щодо результатів реалізації рішень володільцями таких процесів;

в) право здійснення контролю за дотриманням працівниками підприємства антикорупційних процедур та законодавства;

г) всі відповіді правильні.

9. Що таке економічний аналіз в антикорупційному аудиті?

а) спосіб виявлення впливу факторів на результати діяльності підприємства;

б) це різновид аналітичних процедур в аудиті;

в) економічний аналіз не застосовується в антикорупційному аудиті;

г) державні контролюючі органи.

10. Планування проведення антикорупційного аудиту включає:

а) напрямок повідомлення про майбутні заходи, що відповідає об'єкту компанії, яке перевіряється;

б) обговорення керівництвом об'єкту перевірки цілей перевірки та її структури, а також для отримання вихідної інформації про специфіку діяльності підрозділу та актуальних для нього ризиків, пов'язаних з корупцією;

в) напрямок інформаційних запитів, у тому числі на отримання фінансової інформації з метою формування вибірки і подальшого аналізу операцій, яким притаманні ризики корупції;

г) всі відповіді правильні.

Питання для самоперевірки

1. Наведіть визначення поняття невизначеності та ризику.
2. Який зміст процесу управління ризиками?
3. Які етапи управління ризиками: ідентифікація та формулювання ризиків, оцінювання ризиків, вибір ризик-стратегії, впровадження ризик-стратегії, організація моніторингу та звітності?
4. Які ризик-стратегії: відмова, передача, зниження, прийняття?
5. Що являє собою ідентифікація та регламентація процедур з підвищеними корупційними ризиками?
6. Що таке залишковий та невід'ємний ризик?
7. Опишіть ефект заходів контролю?
8. Що являє собою шкала оцінки корупційних ризиків: якісна та кількісна?
9. Що таке ризик-реєстр?
10. Що представляє собою графічна модель «ймовірність/збиток» («теплокартою»)?
11. Що таке ризик-апетит суб'єкта господарювання?
12. Що таке «Нульова толерантність» до корупційних правопорушень?
13. Які умови проведення позапланової оцінки корупційних ризиків: «тригерні події»?
14. Як відбувається документування результатів ідентифікації та оцінювання корупційних ризиків?

Літературні джерела: Нормативно-правовий: 4, 5, 7, 8, 12; Основний: 20-22; Додатковий: 24-32, 43-49; Інтернет-ресурси: 66-75./

8. Тема семінарського заняття **«Узагальнення та реалізація результатів антикорупційного аудиту»**

Питання до семінарського заняття

1. Стадія узагальнення результатів антикорупційного аудиту. Систематизація даних.
2. Документування проміжних результатів проведення антикорупційного аудиту.
3. Узагальнення та систематизація доказової бази стосовно фактів шахрайства для судових розглядів, підготовка і захист звіту за результатами антикорупційного аудиту.
4. Висновок, його структура та зміст. Додатки до висновку, послідовність реалізації результатів дослідження.
5. Профілактичні заходи щодо запобігання корупційним правопорушенням у господарській діяльності.
6. Супровід в суді в якості експерта за результатами антикорупційного аудиту.

Тестові завдання

1. Які етапи з нижченаведених не характерні для антикорупційного аудиту?
 - а) оцінка ризиків;
 - б) перевірка установчих документів;
 - в) проведення перевірки;
 - г) складання звіту за підсумками перевірки;
 - д) планування перевірки.

2. Що дозволяє визначити оцінка ризиків в антикорупційному аудиті?
 - а) у яких підрозділах і філіях організації необхідно провести перевірку дотримання антикорупційних процедур в плановому періоді;
 - б) обсяг і тривалість такої перевірки;
 - в) час її проведення;
 - г) всі відповіді правильні.

3. Що таке розслідування в антикорупційному аудиті?
 - а) це одна з процедур, що застосовуються в процесі антикорупційного аудиту;
 - б) це специфічний спосіб контролю, який застосовується для встановлення точної суми заподіяної шкоди і винних осіб;
 - в) розслідування не застосовується при здійсненні антикорупційного аудиту;
 - г) розслідування – це комплекс дій, що здійснюється органами контролю та дізнання.

4. Антикорупційний аудит включає:
 - а) перевірки дотримання різних вимог антикорупційної комплаєнс-програми;
 - б) тестування операційної ефективності контрольних процедур, спрямованих на запобігання корупції;
 - в) оцінку ефективності роботи уповноваженої особи за реалізацію антикорупційної програми на підприємстві / установі
 - г) всі відповіді вірні.

5. Які компоненти повинна обов'язково включати антикорупційна програма?
 - а) визначення засад загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції у відповідній сфері, заходи з їх реалізації, а також з виконання антикорупційної стратегії та державної антикорупційної програми;

б) оцінку корупційних ризиків у діяльності органу, установи, організації, причини, що їх породжують та умови, що їм сприяють;

в) заходи щодо усунення виявлених корупційних ризиків, осіб, відповідальних за їх виконання, строки та необхідні ресурси;

г) всі вищенаведені відповіді вірні.

6. Антикоруційна програма – це:

а) комплекс правил, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності підприємства (установи, організації, державного або місцевого органу влади)

а) законодавчо-нормативний акт;

б) програма запобігання корупції, затверджена урядом;

в) галузевий стандарт;

г) елемент передвиборчої програми.

7. Що таке реальний конфлікт інтересів?

а) це суперечка між посадовими особами одного підприємства / установи в межах виконання своїх посадових обов'язків;

б) суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання таких повноважень.

в) це форма взаємовідносин між працівниками підприємства / установи.

г) все вищенаведене вірно.

8. Система комплаєнсу включає наступні обов'язкові елементи:

а) антикорупційна програма компанії, особа, відповідальна за її реалізацію та комплаєнс-спеціаліст;

б) система внутрішнього аудиту;

в) оцінка корупційних ризиків;

г) всі вищенаведені елементи.

9. Корупційні ризики у діяльності юридичної особи поділяються на:

а) внутрішні та зовнішні

б) приватні і державні;

в) прямі і опосередковані;

г) особистісні, суспільні і міжнародні.

10. Корупційне правопорушення – це:

а) порушення, допущене державним службовцем;

б) незаконна дія, пов'язана з виконанням посадовцями своїх службових обов'язків;

в) перевищення посадовою особою підприємства своїх службових повноважень;

г) діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій ст.3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте стадію узагальнення результатів антикорупційного аудиту.
2. Як відбувається систематизація даних?
3. Як здійснюється документування проміжних результатів проведення антикорупційного аудиту?

4. Як здійснюється узагальнення та систематизація доказової бази стосовно фактів шахрайства для судових розглядів, підготовка і захист звіту за результатами антикорупційного аудиту?
5. Висновок, його структура та зміст.
6. Додатки до висновку, послідовність реалізації результатів дослідження.
7. Які профілактичні заходи щодо запобігання корупційним правопорушенням у господарській діяльності.
8. Як відбувається супровід в суді в якості експерта за результатами антикорупційного аудиту?

Літературні джерела: Нормативні: 6,7. Основні: 12-14. Додаткові: 21, 29, 33, 41. Інтернет-ресурси: 45, 47, 48.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правовий

1. FCPA (Foreign Corrupt Practices Act) – Закон США про запобігання корупції за кордоном
2. The Bribery Act 2010 – Guidance – Керівництво по застосуванню Закону Великої Британії «Про протидію корупції» Міністерства юстиції Великої Британії
3. UK Bribery Act – Закон Великої Британії «Про протидію корупції» від 01.07.2011
4. Державна програма реалізації Антикорупційної стратегії на 2015-2017 роки, затв. Постановою КМУ від 29.04.2015 № 265
5. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII
6. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» від 14.10.2014 № 1699-VII
7. Конвенція ООН проти корупції, підписана 31.10.2003. Ратифікована Україною (Закон № 251-V від 18.10.2006)
8. Конвенція Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) «Про боротьбу з підкупом посадових осіб іноземних держав при проведенні міжнародних ділових операцій» від 21.11.1997
9. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі від 02.09.2015 №1084 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010»
10. Проект Закону України «Про захист викривачів і розкриття інформації про шкоду або загрозу суспільним інтересам» № 4038а від 20.07.2016
11. Рішення НАЗК України від 02.03.2017 № 75 «Про затвердження Типової антикорупційної програми юридичної особи»
12. Рішення НАЗК України від 02.12.2016 № 126 «Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади» (з Доповненнями, затвердженими рішенням НАЗК від 28.12.2017)
13. Рішення НАЗК України від 07.10.2016 № 74 «Про затвердження Порядку надання згоди Національним агентством з питань запобігання корупції на звільнення особи, відповідальної за реалізацію антикорупційної програми»
14. Рішення НАЗК України від 13.07.2017 № 317 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції»
15. Рішення НАЗК України від 19.01.2017 № 31 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо підготовки антикорупційних програм органів влади»
16. Рішення НАЗК України від 22.09.2017 № 738 «Про затвердження Методичних рекомендацій для тренерів щодо проведення антикорупційних навчань»
17. Стандарт ISO 37001. Текст Стандарту відсутній у відкритому вільному доступі, придбати його можливо через сайт ISO –<https://www.iso.org/standard/65034.html>
18. Code of Ethics. – Режим доступу: <http://www.issai.org/issai-framework/2-prerequisites-for-the-functioning-of-sais.htm>

19. Fundamental Auditing Principles. – Режим доступа: <http://www.intosai.org/en/issai-executive-summaries/3-fundamental-auditing-principles.html>
20. General Auditing Guidelines. – Режим доступа: <http://www.intosai.org/en/issai-executive-summaries/4-auditing-guidelines/general-auditing-guidelines.html>
21. Prerequisites for the Functioning of Supreme Audit Institutions. – Режим доступа: <http://www.intosai.org/en/issai-executive-summaries/2-prerequisites-for-the-functioning-of-supreme-audit-institutions.html>
22. Specific Auditing Guidelines. – Режим доступа: <http://www.intosai.org/en/issai-executive-summaries/4-auditing-guidelines/specific-auditing-guidelines.html>

Основной

23. A Guide for Anti-Corruption risk Assessment: published by the United Nations Global Compact Office - http://www.cop-advanced.org/sites/default/files/docs/RESSOURCES/Lutte_contre_la_corruption/AGuideforAntiCorruptionRiskAssessment.pdf
24. Auditing Anti-bribery and Anti-corruption Programs: Practice Guide - <https://www.iaa.nl/SiteFiles/Nieuws/PG-Auditing-Anti-bribery-and-Anti-corruption-Programs.pdf>
25. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services Pronouncements. 2015 Edition. Volume I, II, III. - New York: International Federation of Accountants, 2016.

Додатковий

24. 2017 EMEA & APAC Ethics & Compliance Whistleblowing Hotline Benchmark Report <http://www.navexglobal.com/en-us/resources/benchmarkingreports/2017-emea-apac-whistleblowing-hotline-incident-managementbenchmarkreport?RCAssetNumber=2292>
25. A Practical Handbook about Hotlines and Helplines <http://www.oceg.org/resources/handbook-hotlines-helplines/>
26. Almond S. Audit Quality Indicators / S. Almond. – 2018. - <https://www.ifac.org/global-knowledge-gateway/audit-assurance/discussion/audit-quality-indicators>
27. Andrikopoulos A. International Collaboration in Auditing Research: A Note / A. Andrikopoulos, M. Bekiaris, C. Vadasi, S. Zounta // International Journal of Auditing. – 2015. - № 19. – P. 66-71.
28. Anti-Corruption Ethics And Compliance Handbook For Business <http://www.ethic-intelligence.com/compliance-tools/anti-bribery-andanti-corruption-strategy/372-anti-corruption-ethics-and-compliancehandbook-for-business/>
29. Arnold C. / Auditor Reporting Standards Implementation: Key Audit Matters / C. Arnold. – 2017. - <https://www.ifac.org/global-knowledge-gateway/audit-assurance/discussion/auditor-reporting-standards-implementation-key>
30. Building Blocks – Issue 31 – June 2017 Applying the Principles of Fraud Detection to Vendor Audit, Frank Callele, Major Capital Projects Advisory, Calgary http://www.ey.com/ca/en/services/advisory/buildingblocks-june2017/article2#.WYIHA9SLQ_4
31. Dawn McGeachy Guide to Using ISAs in the Audit of SMEs, Fourth Edition / Dawn McGeachy. – 2018. - <https://www.ifac.org/global-knowledge-gateway/audit-assurance/discussion/guide-using-isas-audit-smes-fourth-edition>
32. Hoitash R. Auditing, internal control quality and audit pricing under the Sarbanes-Oxley Act / R.Hoitash , U. Hoitash, J. Bedard // Auditing: A Journal of Practice and Theory. – 2008. - № 27. – P. 105–126.
33. Leveraging COSO Across The Three Lines Of Defense By The Institute of Internal Auditors® Douglas J. Anderson, Gina Eubanks <https://www.coso.org/Documents/COSO-2015-3LOD.pdf>

34. Pickett K.H. The essential handbook of internal auditing / K. H. Pickett // Condensed version of: Internal auditing handbook. 2nd ed. - 2003. – 286 p.
35. Telfer A. Best Practice Principles for Audit Tendering / A. Telfer. – 2018. - <https://www.ifac.org/global-knowledge-gateway/audit-assurance/discussion/best-practice-principles-audit-tendering>
36. The GRC Capability Model 3.0 (Red Book) <http://www.oceg.org/resources/red-book-3/>
37. Ursillo S. Technology Will Transform Audit / S.Ursillo. - 2018. - <https://www.ifac.org/global-knowledge-gateway/audit-assurance/discussion/technology-will-transform-audit>
38. White Paper: 12 Essentials for Communicating with Incident Reporters&Whistleblowers By Mary Bennett, Vice President, Advisory Services, NAVEX Global and Craig Thomas, Regional Solutions Advisor, NAVEX Global <http://www.navexglobal.com/en-gb/resources/whitepapers/12-essentials-for-communicating-with-incident-reports-whistleblowers?RCAssetNumber=1361>
39. Аудит: еволюція, потенціал, ефективність: монографія / К.О. Назарова. – К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2015.
40. Аудит: Застосування міжнародних стандартів в аудиторській практиці України. Навч. посіб. / За заг. ред. І.І. Пилипенка. – К.: ТОВ „ІАМЦ АУ „СТАТУС” – 2005.
41. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Центр учбової літератури, 2010.
42. Лубенченко О. Е. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики : навч. посіб. / О. Е. Лубенченко; Донбас. держ. техн. ун-т. - Алчевськ, 2010. - 309 с.
43. Марчук У. О. Міжнародні стандарти у сферах обліку, контролю та аудиту / У. О. Марчук // Молодий вчений. - 2014. - № 10. - С. 106-11.
44. Мних Є.В. Контроль у системі інноваційного менеджменту підприємства: монографія / [Є.В. Мних, С.В. Бардаш, В.П. Міняйло та ін.]; за ред. Є.В. Мниха. – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2011. – 452 с.
45. Немченко В.В., Редько О.Ю. Аудит. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2012.
46. Сучасний аудит: підручник / наук. ред. І. І. Пилипенка; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2015.

Інтернет-ресурси

47. Верховна Рада України – <http://www.rada.gov.ua/>
48. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/>
49. Аудиторська Палата та Спілка аудиторів України – <http://www.sau-apu.org.ua/>
50. Рада з міжнародних стандартів аудиту та гарантії якості – <http://www.ifac.org/IAASB/>
51. Міжнародна асоціація професійних аудиторів – [http:// www.acca.org.uk](http://www.acca.org.uk)
52. Міжнародна спільнота СІРА-Україна - <http://www.capcira.biz>
53. Європейська федерація бухгалтерів – <http://www.fee.be>
54. Асоціація присяжних сертифікованих бухгалтерів АССА – <http://info@ua.accaglobal.com>
55. Рада незалежних бухгалтерів та аудиторів (РНБА) – [http:// www.rnba.com.ua](http://www.rnba.com.ua)
56. Українська асоціація сертифікованих бухгалтерів і аудиторів – <http://www.uasa.org>
57. Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України – <http://www.ufraa.org>
58. Open Compliance and Ethics Group (OCEG) – «Відкрита група етики та комплаєнс», США – <http://www.oceg.org/>
59. Society of Corporate Compliance and Ethics (SCCE) – Асоціація професіоналів у сфері комплаєнс – <https://www.corporatecompliance.org>
60. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) – <https://www.coso.org/Pages/default.aspx>
61. The FCPA Blog – <http://www.fcpliblog.com>

62. Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) України – <https://nazk.gov.ua>
63. Урядовий портал -<https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/verhovenstvo-prava-ta-borotba-z-korupciyeu/borotba-z-korupciyeu>

Рецензія
на методичні рекомендації до проведення семінарських занять
з навчальної дисципліни
„Антикорупційний аудит”
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
галузь знань 07 ”Управління та адміністрування”
спеціальність 071 „Облік і оподаткування”

Важливу роль у боротьбі з корупцією та шахрайством відіграє антикорупційний аудит, за допомогою якого постійно здійснюється контроль за дотриманням антикорупційних обмежень, а також виконанням антикорупційних заходів у компанії, органах державної влади чи місцевого самоврядування. Антикорупційний аудит в компаніях є дієвим інструментом для протидії корупції та корпоративному шахрайству. Він сприяє зниженню негативних тенденцій, які спричинені діями посадових осіб компанії, пов’язаними зі зловживанням службових повноважень.

У методичних рекомендаціях до проведення семінарських занять з навчальної дисципліни „Антикорупційний аудит” реалізується принцип послідовного вивчення матеріалу, логічного переходу від однієї теми до іншої.

Методичні вказівки для проведення семінарських занять навчальної дисципліни „Антикорупційний аудит” складені на належному науковому рівні і можуть бути рекомендовані до використання у навчальному процесі.

Рецензент

О.П. Колісник, к.е.н., доцент

Рецензія
на методичні рекомендації до проведення семінарських занять
з навчальної дисципліни
„Антикорупційний аудит”
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
галузь знань 07 ”Управління та адміністрування”
спеціальність 071 „Облік і оподаткування”

Методичні вказівки для проведення семінарських занять навчальної дисципліни „Антикорупційний аудит” складені на основі навчальної робочої програми дисципліни „Антикорупційний аудит”, затвердженої в 2021 р. та розроблені на основі тем навчальної дисципліни, в яких розкриваються особливості фінансово-господарського контролю суб’єктів господарювання.

У методичних рекомендаціях до проведення семінарських занять з навчальної дисципліни „Антикорупційний аудит” реалізується принцип послідовного вивчення матеріалу, логічного переходу від однієї теми до іншої.

Методичні вказівки для проведення семінарських занять навчальної дисципліни „Антикорупційний аудит” складені на належному науковому рівні і можуть бути рекомендовані до використання у навчальному процесі.

Рецензент

О. Г. Рябчук, к.е.н, доцент